

Till
Barn- och utbildningsnämnden

För kännedom:
Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen

Granskning, Barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för en ekonomi i balans

Vi har genomfört en översiktligt granskning av Barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en ekonomi i balans.

Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2020.

Barn- och utbildningsnämndens resultat 2019 uppgick till -5,5 Mnkr.
Vid delår per 2020-08-31 prognostiserade nämnden ett resultat om -9,0 Mnkr.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är barn- och utbildningsnämndens ekonomiska styrning är otydlig och svår att följa genom protokollen.

Vi kan konstatera att nämnden vid två tillfällen under 2020 fattat beslut om åtgärdsplaner för att uppnå en ekonomi i balans. Vi har dock ej funnit att det finns konsekvensanalyser kopplat till besluten och ej heller att nämnden följt upp att åtgärderna verkställts eller vilka effekter det gett vilket vi ser som en brist.

Vi kan konstatera att det ekonomiska resultat är bättre än den ekonomiska prognosen som lämnades vid delårsrapporten. Vi kan dock inte utläsa att det är till följd av beslutade åtgärder och vilka konsekvenser dessa åtgärder eventuellt har gett.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi barn- och utbildningsnämnden att:

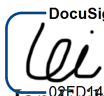
- Månadsvisa ekonomiska rapporter och prognoser lämnas och att detta är en egen punkt i nämndens protokoll.
- Att vid behov fatta tydliga kostnadsberäknade beslut om åtgärder med tillhörande konsekvensanalyser.
- Regelbundet följa upp de åtgärder som nämnden beslutat, vilka ekonomiska effekter de beräknas ge under året samt uppföljning av gjorda konsekvensanalyser som är kopplade till besluten.
- Säkerställa att det finns dokumenterade underlag för rapportering som ges till nämnden samt till ekonomiska beslut så att det går att följa vilka beslut som fattas och på vilka grunder.

Den bifogade rapporten har antagits vid revisionsammansättningen 2021-04-06.

Bifogad rapport samt nämndens svar på granskningen kommer att finnas tillgängligt på kommunens hemsida under "Revisorer".

Kommunrevisionen emotser svar (med kopia till Karin Helin Lindkvist, karin.helin-lindkvist@kpmg.se KPMG) från Barn- och utbildningsnämnden senast 2021-06-30

För revisionen i Arboga kommun

DocuSigned by:

07FD11B9135D46E
Jan Erik Isaksson
Ordförande

Granskning av Barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en budget i balans.

Rapport

Arboga kommun

KPMG AB

2021-03-30

Antal sidor 11

Arboga kommun

Barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en budget i balans
2021-03-30

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Nämndens ekonomiska styrning och uppföljning	5
4	Slutsats och rekommendationer	9

1 Sammanfattning

Vi har av Arboga kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska Barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en ekonomi i balans. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2020.

Barn- och utbildningsnämndens resultat 2019 uppgick till -5,5 Mnr.

Vid delår per 2020-08-31 prognostiserade nämnden ett resultat om -9,0 Mnr.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är barn- och utbildningsnämndens ekonomiska styrning är otydlig och svår att följa genom protokollen.

Vi kan konstatera att nämnden vid två tillfällen under 2020 fattat beslut om åtgärdsplaner för att uppnå en ekonomi i balans. Vi har dock ej funnit att det finns konsekvensanalyser kopplat till besluten och ej heller att nämnden följt upp att åtgärderna verkställts eller vilka effekter det gett vilket vi ser som en brist.

Vi kan konstatera att det ekonomiska resultat är bättre än den ekonomiska prognosen som lämnades vid delårsrapporten. Vi kan dock inte utläsa att det är till följd av beslutade åtgärder och vilka konsekvenser dessa åtgärder eventuellt har gett.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi barn- och utbildningsnämnden att:

- Månadsvisa ekonomiska rapporter och prognoser lämnas och att detta är en egen punkt i nämndens protokoll.
- Att vid behov fatta tydliga kostnadsberäknade beslut om åtgärder med tillhörande konsekvensanalyser.
- Regelbundet följa upp de åtgärder som nämnden beslutat, vilka ekonomiska effekter de beräknas ge under året samt uppföljning av gjorda konsekvensanalyser som är kopplade till besluten.
- Säkerställa att det finns dokumenterade underlag för rapportering som ges till nämnden samt till ekonomiska beslut så att det går att följa vilka beslut som fattas och på vilka grunder.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Arboga kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska Barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en ekonomi i balans. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2020.

Barn- och utbildningsnämndens resultat 2019 uppgick till -5,5 Mnkr.

För 2020 prognostisera nämnden ett resultat om -9,0 Mnkr.

Revisorerna bedömer att det finns en risk för att nämnden inte i tillräcklig utsträckning vidtar aktiva åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Med anledning av detta drar kommunens revisorer slutsatsen i sin riskanalys att en fördjupad granskning inom området är av vikt.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma om nämndens ekonomiska styrning sker på ett tillfredsställande sätt genom att besvara följande revisionsfrågor:

- Hur har nämnden och de enskilda ledamöterna agerat under verksamhetsåret för att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelad ekonomisk ram?
- Vilka krav har nämnden ställt på förvaltningen att ta fram analyser, åtgärder och beslutsunderlag?
- Har nämnden och de enskilda ledamöterna varit tillräckligt aktiva för att nämnden ska klara sitt ekonomiska åtagande?
- Har beslut tagits om åtgärder utifrån de underlag som förvaltningen tagit fram?
- Får nämnden tillräckliga underlag för att kunna ta välgrundade beslut avseende verksamhetens omfattning och inriktning?
- I vilken mån ställer nämnden krav på ekonomiska konsekvensanalyser innan beslut tas?
- Hur sker uppföljning av ekonomin samt genomförande och effekter av eventuella åtgärder för att klara den ekonomiska ramen?

Granskningen omfattar verksamhetsåret 2020. Granskningen kommer dock inte att omfatta rapporteringen i samband med årsbokslut, av tidsmässiga skäl. Granskningen kommer att beakta den senast upprättade ekonomiska rapporteringen, och nämndens hantering utifrån denna, som finns tillgänglig vid granskningens slutförande.

Granskningen avser barn- och utbildningsnämnden.

Arboga kommun

Barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en budget i balans
2021-03-30

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen
- Reglementen
- Övriga styrdokument

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier av underlag från nämnden samt intervjuer med berörda tjänstemän.

Rapporten är faktakontrollerad av nämndens ordförande och skolchef.

3 Resultat av granskningen

3.1 Nämndens ekonomiska styrning och uppföljning

I nämndens mål och budget 2020 beslutas om följande ramreduceringar.

Verksamhet	Åtgärder	Ekonomisk effekt
Förskolan	Ingen ramreducering mer än att jobba med att komma i balans då antalet platser i förskolan är fler än antalet budgeterade platser.	
Grund- och grundsärskolan	Ett nytt sätt att jobba med målgruppen kommer tas fram som gör denna effektivisering möjlig. 100% ungdomscoach	Effektivisering 560 tkr
	Grundskolan drar ned på driftbudgeten	Effektivisering 47 tkr
Grund- och grundsärskolan kommer behöva fortsätta arbeta med effektiviseringar för budget i balans 2020 då obalanser fortsatt finns kvar.		
Ledning och administration	50% It-handledare tas bort Tjänsten som It-handledare halveras för att minska kostnaderna	Effektivisering 419 tkr
	Verksamhetschef 100%. Verksamhetscheferna minskas från 5 till 4	Effektivisering 850 tkr
Gymnasieskolan	Industriprogrammet läggs ned	Effektivisering 795 tkr
	Gymnasiet drar ner på driftbudget	Effektivisering 440 tkr

Arboga kommun

 Barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en budget i balans
 2021-03-30

Vuxenutbildningen	Vux effektiviserar	Effektivisering 500 tkr
	Ökar budgeten för försäljning av utbildning	
Politisk verksamhet	Budgeten för sammanträdesarvoden minskas då antalet sammanträden minskat till 2020 Effektivisering 80 tkr	
		Totalt 3 691 tkr.

Följande ärenden som är kopplade till nämndens ekonomi har vi funnit i Barn- och utbildningsnämndens protokoll 2020.

Datum	§	Ärende	Åtgärd
2020-02-12	§ 5	Ökning av antalet barn i storbarnsgrupperna	Beslut att öka antalet barn i storbarnsgrupper
	§ 6	Nedläggning av Junibackens förskola	Beslut att lägga ned Junibackens förskola. Beräknad effekt 3,5 Mnkr.
	§ 8	Fastställande av internkontrollplan	En kontrollpunkt, Uppföljning av ekonomin
2020-04-15	§ 25	Åtgärdsplan för ekonomi i balans	Åtgärdsplan, åtgärder som beräknas ge 1 350 tkr i ekonomisk effekt.
	§ 26	Strategisk och ekonomisk plan 2021-2023	
	§ 27	Prognos 1 – ekonomisk prognos för driftresultat 2020 Prognos – 10 500 tkr	Förvaltningen ska månadsvis rapportera sin ekonomi till KS-förvaltningen.
2020-05-27	§ 37	Information om förslag till ny resursfördelningsmodell	
2020-09-16	§ 60	Verksamhetsberättelse 2020	Ingen ekonomisk prognos i verksamhetsberättelsen.
	§ 61	Åtgärdsplan för ekonomi i balans antas. Prognos – 10 000 tkr.	Åtgärdsplan, åtgärder som beräknas ge 10 200 tkr i ekonomisk effekt.

Arboga kommun

Barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en budget i balans
2021-03-30

2020-10-07	§ 61 (protokollet har samma paragrafer som månaden innan)	Utökad ram för BUN. Nystartad förskola har hanterats inom samma budgetram som innan, vilket har inneburit budgetavvikelse för förskolan.	
2020-12-09	§ 69	Strategisk och ekonomisk plan 2021	Barn- och utbildningsnämnden antar strategisk och ekonomiska plan för 2021 Att verkställa beslut så konsekvenser minimeras och en likvärdig kvalitet som 2020 kan hållas.

I protokollen går inte att utläsa att nämnden får regelbundna ekonomiska rapporter. Som exempel kan vi inte finna att nämnden behandlat delårsrapport per 2020-08-31. Vid våra intervjuer framförs dock att nämnden får ekonomisk rapport men inte som en egen punkt utan det sker under punkten skolchefen rapporterar.

Vi har av protokollen kunnat utläsa att nämnden vid två tillfällen under 2020 har fattat beslut om att ge förvaltningen i uppdrag att åtgärder och beslutsunderlag.

Vid sammanträdet 2020-04-15 fattade nämnden beslut om följande åtgärdsplan.

Åtgärd	Område	Aktivitet	Helårseffekt	Effekt 2020
1.	Grundskola	Minskat antal rektorer	950	550
2.	Vuxenutbildningen	Minskat antal verksamhetschefer	1 000	800
3	Förskola	Avveckla Junibäckens förskola	3 500	Se kommentar
4.	Grundskola	Avveckling moduler på Gäddgårds-skolan	1 000	Se kommentar

Arboga kommun

Barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en budget i balans
2021-03-30

5.	Gymnasiet	Industritekniklokaler	900	Se kommentar
6.	SFI	Organisationsförändring, lokaler	1 000	Se kommentar
S:a			8 350	1 350

Vid sammanträdet 2020-09-16 fattade nämnden beslut om följande åtgärdsplan. I protokollet står att det är osäkert när åtgärderna kan genomföras. Förvaltningen ges i uppdrag att påbörja utredningar för att verkställa föreslagna effektiviseringar.

Åtgärd	Område	Aktivitet	Helårseffekt
1.	Förskola/skola	Se över kostnader för skolmåltider	3 600 tkr
2.	Förskola	Periodiserade anställningar förskola (vår/höst)	2 000 tkr
3.	Förskola	Fasta vikarier i förskolan	1 000 tkr
4.	Förskola	Stänga ytterligare en förskola när Västergården 2 är klar	1 500 tkr
5.	Gymnasiet	Effektiviseringar personal	1 600 tkr
6.	SFI	Minskad hyra Engelbrektsskolan	
7.	Ledning/ Administration	Se över ledning/administration i samverkan med övriga förvaltningar	500 tkr
S:a			10 200 tkr

Nämnden har inte följt upp att ovanstående åtgärder är vidtagna. Vid våra intervjuer framförs att många av de åtgärderna är på lång sikt. Avseende en del av åtgärderna har nämnden fått muntliga rapporter från rektorerna.

Av protokollen framkommer att det vid beslut om ny förskola (2020-02-12 § 4) samt beslut om nedläggning av förskola (20-02-12 § 6) fanns underlag till beslut.

Av protokollen framkommer inte att det vid besluten om tillfällig barnomsorg på obekvämt arbetstid finns ett beslutsunderlag där det t.ex. finns en kostnadsberäkning av åtgärderna. Det vi kan utläsa av protokollet är att behovet finns p.g.a. Coronapandemin (2020-04-15 § 28).

Arboga kommun

Barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en budget i balans
2021-03-30

Det framgår inte av protokollen att nämnden ställt krav på ekonomiska konsekvensanalyser innan beslut tas.

2020 års resultat uppgår till + 4 354 tkr. Plusresultatet beror till stor del på fler intäkter än prognostiserat, bland annat statlig sjuklöneersättning, överskott inom kost och städ samt visst statsbidrag som inte tagits med i prognoserna. Dessutom har enheternas effektiviseringsarbete blivit bättre än förväntat.

Vi kan konstatera att som underlag till beslut om verksamhetsförändringar inför 2021 finns riskbedömningar per verksamhetsområde.

4 Slutsats och rekommendationer

Vi kan konstatera att nämnden vid två tillfällen under 2020 fattat beslut om åtgärdsplaner för att uppnå en ekonomi i balans. Vi har dock ej funnit att det finns konsekvensanalyser kopplat till besluten och ej heller att nämnden följt upp att åtgärderna verkställts eller vilka effekter det gett vilket vi ser som en brist.

Vi kan inte utläsa av protokollen att rapportering av ekonomiskt läge sker vid varje sammanträde. Vid våra intervjuer informeras vi dock om att nämnden får en ekonomisk rapportering under punkten skolchefen informerar. Detta gör att vi inte kan bedöma om nämnden har en tillfredställande ekonomisk uppföljning. Vi anser dock att det inte är tillräckligt med muntliga rapporteringar utan tillhörande handlingar som underlag för nämndens uppföljning av ekonomin och bedömning av behov av eventuella ytterligare beslut.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är barn- och utbildningsnämndens ekonomiska styrning är otydlig och svår att följa genom protokollen.

Då det inte finns några ekonomiska rapporter i protokollen går det inte att utläsa om månadsvisa prognoser lämnats och vad dessa i så fall visat. Vi kan konstatera att det ekonomiska resultat är bättre än den ekonomiska prognosen som lämnades vid delårsrapporten. Vi kan dock inte utläsa att det är till följd av beslutade åtgärder och vilka konsekvenser dessa åtgärder eventuellt har gett.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi barn- och utbildningsnämnden att:

- Månadsvisa ekonomiska rapporter och prognoser lämnas och att detta är en egen punkt i nämndens protokoll.
- Att vid behov fatta tydliga kostnadsberäknade beslut om åtgärder med tillhörande konsekvensanalyser.
- Regelbundet följa upp de åtgärder som nämnden beslutat, vilka ekonomiska effekter de beräknas ge under året samt uppföljning av gjorda konsekvensanalyser som är kopplade till besluten.
- Säkerställa att det finns dokumenterade underlag för rapportering som ges till nämnden samt till ekonomiska beslut så att det går att följa vilka beslut som fattas och på vilka grunder.

Arboga kommun

Barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning för att nå en budget i balans
2021-03-30

Datum som ovan

KPMG AB

Karin Helin Lindkvist

Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.